

افسانه‌ی جالش با شیطان

(از دظریه‌ی و نهج البلاغه)

لیلا ده‌تبی

www.ketab.ir

سرشناسه: دهقانی، لیلا، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدیدآور: انسان در چالش با شیطان (از منظر
قرآن و نهج البلاغه) / لیلا دهقانی.
مشخصات نشر: بوشهر: زمزمه‌های روشن، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۳۲۱ ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۱۸-۷۲-۲
یادداشت: کتابنامه.

وضعیت فهرست نویسی: فیا.
موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق.
. نهج البلاغه -- شیطان
رده بندی کنجره: ۹۷۱۰۹۷ / ش / BP۱۰۴
رده بندی دویی: ۷/۱۵۰
شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۰۸۸۶

انتشارات زمزمه‌های روشن

تلفن دفتر:

۰۷۷-۳۳۷ ۳۱۱۰

انسان در چالش با شیطان (از منظر قرآن و نهج البلاغه)

لیلا دهقانی

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

صفحه‌آرا: احمد شیخ‌زاده

طراح جلد: فاطمه محمدزاده

ویراستار: منصوره صبح‌نمایان

آدرس: بوشهر، خیابان سنگی، کوچه کنار بانک ملی شعبه گلشن،

انتهای کوچه، انتشارات زمزمه‌های روشن

فهرست

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
	بسم اول
	شناخت شیطان
۱۱	۱. آفرینش شیطان
۱۴	۲. آیا ابلیس از فرشتگان بود؟
۱۷	۳. فلسفه آفرینش شیطان
۲۰	۴. شیاطین انس و جن
۲۱	۵. حزب شیطان
۲۸	۶. حزب الله
۳۰	۷. نشانه‌ی اصلی حزب الله و حزب شیطان
۳۷	۹. شیاطین انسی و جنی القاء و وسوسه می‌کنند.
۳۹	۱۰. القائنات شیطانی

- ۴۳ ۱۱. استفاده از فطرت زیبایی دوستی
- ۴۵ ۱۲. تأثیرپذیری از شیاطین
- ۴۶ ۱۳. تزئین و بهره‌گیری از آرایه‌ها
- ۵۰ ۱۴. شبهه‌افکنی

بخش دوم

زمینه‌ها و پیامدهای وسوسه‌های شیطانی

- ۵۵ ۱. راه‌های نفوذ شیطان
- ۵۶ ۱- عقلت از یاد خدا
- ۵۶ ۲- ۵- پرستش
- ۵۶ ۳- شریعت در مجامع آلودگان
- ۵۷ ۴- دروغ
- ۵۷ ۵- نگاه
- ۵۷ ۶- خلوت با زن نامحرم
- ۵۸ ۷- عیوب اخلاقی
- ۶۶ ۱- انواع دام‌های شیطان
- ۶۶ الف) دوست ناباب
- ۶۹ ب) دنیاطلبی
- ۷۱ پ) آرزوهای دور و دراز
- ۷۲ ت) تقلید کورکورانه
- ۷۲ ث) عشق‌های شیطانی
- ۷۳ ج) هم‌نشینی با هواپرستان

۷۳	ج) یأس و ناامیدی
۷۵	ح) شهوت‌گرانی

بخش سوم

گام‌ها و برنامه‌های شیطان

۸۳	الف) نام‌های شیطان
۸۷	ب: برنامه‌های شیطان
۸۹	۱- معنی چند لغت
۹۰	۲- وسائل منسوب به شیطان
۹۴	۳- نشانه‌ی کارهای شیطان
۹۶	۴- وظیفه‌ی انسان در مواجهه با وسوسه‌های شیطانی
۹۷	۵- شیطان، سرپرست بی‌ایمانان
۹۸	۶- امنیت مخلصان از وسوسه‌های شیطانی
۱۰۷	۷- شیطان و اغفال انسان
۱۱۳	۸- خطور افکار شیطانی
۱۱۵	۹- شیطان و اهریمن
۱۱۶	۱۰- مشخصات شیطان در قرآن
۱۱۸	۱۱- وسوسه‌های شیطان
۱۲۰	۱۲- راه نفوذ شیطان
۱۲۷	۱۳- ابزارهای شیطان
۱۲۸	۱۴- آثار اطاعت از شیطان
۱۳۰	۱۵- گسترش منکرات

بخش چهارم

راه کارهای مبارزه با شیطان از منظر قرآن

- ۱- شیطان از منظر قرآن ۱۳۷
- ۲- گام های شیطان ۱۳۹
- ۳- دامها و گامهای شیطان از منظر قرآن ۱۵۳
- ۴- فلسفه وجود شیطان ۱۶۰
- ۵- نقشه های شیطان ۱۶۶
- ۶- انسان و ابر طوفان و ساوس ۱۸۰

بخش پنجم

شیطان از منظر نهج البلاغه

- ۱- از سرنوشت ابلیس عبرت بگیرید ۱۹۹
- ۲- شیطان بنیانگذار اساسی تعصب! ۲۰۳
- ۳- او خطرناک ترین دشمن انسان است ۲۱۶
- ۴- وسوسه های شیاطین، مانع دیگر ۲۲۴
- ۵- مانند شیطان و قابیل نباشید ۲۳۰
- ۶- از بزرگان متکبر خود پیروی نکنید ۲۳۶
- ۷- حق طلبان و پیروان شیطان ۲۴۲
- ۸- پاسخ به شیطان با عمل ۲۴۶
- ۹- اسلام و مبارزه با شیطان ۲۵۳
- ۱۰- نمونه های ممتاز ۲۶۱
- ۱۱- تکلیف دیگران ۲۶۶

۲۶۷

۱۲- رحمت خدا

۲۶۹

سخن پایانی

۲۸۵

منابع و مأخذ

www.ketab.ir

مقدمه

در قرآن از رسوله‌های شیطان، به خطوات شیطان تعبیر شده است؛ جمله‌ی: «لَا تَتَّبِعُوا خُلُوًّا الشَّيْطَانِ» در پنج مورد از آیات قرآن مجید به چشم می‌خورد که علل و زمینه‌های تحقیر و سوسه‌ها را در پیروی از این گام‌ها دانسته که عبارتند: امر به فحشاء و زنا، فتنه‌گری، زشتی‌ها، گفتن سخنان ناروا و بی‌مدرك در برابر ذات پاک پروردگار، تحریم پاره‌ای از غذاهای حلال، قمار و شراب و مواد مخدر، کارهای خرافاتی و بی‌منافع، آرزوهای دور و دراز، انجام اعمال ریاکارانه، پیروی از هوا و هوس و تمایل به سانی، ایجاد دشمنی بین مردم و غفلت از یاد خدا، اسراف، تکبر، دوست‌ناب، یاس و ناامیدی، حسد و دروغ.

از منظر نهج‌البلاغه شیطان خطرناک‌ترین دشمن انسان است، چهار دام مهم شیطان و راه نفوذ او چنین معرفی شده است: گرفتار کردن انسان در بند آرزوهای طولانی، زیبا جلوه دادن گناهان زشت و تنفرآمیز، ساده و سبک جلوه

دادن گناهان بزرگ در نظر انسان و پرورش تعصب و برتری‌جویی در ذهن انسان.

از منظر قرآن، مهم‌ترین راه‌های مبارزه با وسوسه‌های شیطانی در انسان عبارتند از: توکل به خدا؛ انجام اعمال خالصانه برای او؛ مداومت در ذکر و یاد خدا؛ و حمد و تسبیح او هنگام طغیان شهوات؛ اشتغال و سرگرم شدن به کار مفید و ورزش؛ پناه بردن به خداوند در زمان وسوسه‌های شیطانی؛ مداومت بر عبادات و وحدت جامعه اسلامی.

از منظر نهج‌الاسلام، مهم‌ترین راه‌کارهای مبارزه با وسوسه‌های شیطانی در انسان عبارتند از: نفاق و تکبر نکردن و غرور نداشتن؛ بر تعصب و کینه‌های جاهلی پافشاری نکردن؛ در مابل خداوند و آفریده‌های او تواضع و فروتنی داشتن، تسلیم فرمان پروردگار و پیرایه نداشتن و پیروی نکردن از بزرگان متکبر و متعصب.

شیطان نام موجودی است که در مسیر تکامل انسان قرار می‌گیرد و زمینه‌های آشکارسازی نیروها و توان ذاتی را از انسان سلب می‌کند. شیطان به دلیل آن که خود از مسیر تکاملی دور افتاده و ردیل و پستی‌ها در جانش ریشه دوانده و هنجارهای فطرتی، جای خود را در وی با ناهنجاری‌ها داده، موجودی سرکش و متمرد است. از این روست که راغب اصفهانی و برخی دیگر از واژه‌شناسان عرب بر این باورند که: «شیطان هر موجودی از جنیان و انسان است که سرکشی و تمرد می‌کند و از مسیر اصلی بیرون رفته است.»

(اصفهانی، ۱۳۷۵، ج ۱: ۴۵۴)

از آنجایی که شیطان‌شناسی یکی از مهم‌ترین نیازهای بشری برای دستیابی به اهداف تکاملی است، لذا قرآن و نهج‌البلاغه به این موضوع توجه بسیار داشته و آیات و احادیث زیادی را به آن اختصاص داده‌اند؛ به‌رحال شناخت شیاطین و ابزارهای آن‌ها برای ایجاد سد راه، گامی در مسیر حرکت درست تکامل است.

بم‌آنان هیچ کس دوست ندارد از دشمن خویش که سد راه تکامل اوست، پیروی کند؛ بی‌دلیل هرگز به صراحت و روشنی اعلام نمی‌کند که دشمن است و می‌کوشد تا راه گمراهی کشانده و سد راه تکامل فردی شخص و یا ارتقای جمعی جامعه شود. بلکه با استفاده از شبهات و آراستن باطل به ظاهر حق، مردم را می‌فریبد. از آن‌رو، قرآن مهم‌ترین شیوه و ابزار دشمنان را وسوسه و فریب و نیرنگ می‌شمارد و به انسان هشدار می‌دهد که دشمن، باطل را به حق می‌آراید و با آرایه‌ها و آراست‌های دنیوی به سمت انسان و جامعه انسانی می‌آید.

شیطان می‌کوشد تا از رشد معنوی انسان جلوگیری کند. (آل‌عمران/ ۳۶ و ۳) و جامعه‌ی انسانی را به تباهی و فساد بکشاند. (یوسف/ ۱۰۰ و بقره/ ۲۰۸) برای دستیابی به این هدف می‌کوشد تا با تزئین زشتی (اسم / ۱۱، ۱۱) و گناه و ناپه‌نجاری اخلاقی و اجتماعی (آل‌عمران/ ۱۵۵) شبهه‌افکنی (زینر/ ۶۱ و ۶۲) و ایجاد انجمن‌های سرّی توطئه (مجادله / ۱۰) مردم را به سوی اطاعت خود به عنوان کسی که خواهان خیر و صلاح اوست دعوت کند. این‌گونه است که شیطان، همواره با حربی‌ی تزئین اعمال، رفتار خویش را به

عنوان اعمال نیک و صالح و بهترین شیوه زندگی می‌شمارد و مدعی دین و ایمان و خدا ترسی و امداد و کمک به دیگران (انفال / ۴۸ و نیز حشر / ۱۶) می‌باشد.

واقعیت این است که هر فرد و جامعه‌ای که اطاعت شیطان‌های انسانی و جانی را اختیار کند، گرفتار اموری می‌شود که شناسایی آن، می‌تواند گامی مهم برای شناسایی دوست و دشمن باشد. به این معنا که شیطان، دشمنی است که خود را به عنوان دوست معرفی می‌کند و امور باطل و ناپه‌نجاهار را به عنوان کارهای نیک پیشنهاد می‌دهد و مفید جلوه می‌دهد. از این‌رو شناسایی دوست از دشمن سخت می‌شود. به ویژه که شیطان‌های جانی و انسی خود را در پس آرایه‌ها و آراسته‌هایی از کرم یک و خیر و کمک به دیگری (حشر / ۱۶) و تزیین امور (انفال / ۴۸) مخفی می‌سازند. اما قرآن و نهج‌البلاغه راه‌کاری را برای شناسایی دوست از دشمن مطرح می‌کنند و ساز و کارهایی را برای دستیابی به این مهم ارائه می‌دهند که در این نوشتار به عمده‌ی آن‌ها اشاره می‌شود.

تعلیمات و آموزه‌های شیطانی به شکل تعلیمات جاوید خودنمایی می‌کند (بقره / ۱۰۲) و با پافشاری بر برنامه‌ها و طرح‌هایی که موهوم و نادر علمی است (حج آیه ۳ و ۴) مردم را به زشتی‌ها و ناپه‌نجاهارهای مخالف فضیلت پاک (بقره / ۲۰۸ و نور / ۲۱) دعوت می‌کند و این‌گونه است که از رشد و بالندگی فردی و جمعی باز می‌دارد.